

Quæstionum, Et Resolutionvm Legalium Libri Duo

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1683

Cap. LI. De quadruplici personarum differentia apud Religiosos Societatis Jesv: inter quas illi qui Scholastici nuncupantur; post emissa simplicia vota bienniū quamvis verè religiosi sint, & votu[m] ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98367](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98367)

- 16 Læsionem autem in casu proposito, imò & deceptionem intervenisse constabat: quia minor iste nullum aliud obtinebat beneficium, & unde viveret condecenter secundum statum suum non habebat: si enim plura habuisset beneficia, & uno ipsorum se exonerasset, nequaquam deceptus dicendus fuisset: ut bene explicat Rebuff. in prax. tit. Ratione persone & rei visitatur resign. numero 5. Gomez de trienn. d. quæst. 15. §. Qua læsione sic supposita, superrema Gallie tribunalia minoribus, adversus beneficij resignationem inconsultè factam, beneficio restitutionis in integrum succurrere solent: ut pluribus arrestis judicatum testatur Mornac. in l. i. prator 7. in princip. ff. de minoribus. Louet, & ibi addent. liter. B. numero 7. ubi tamen in fine dicit, quod si ageretur de majore 18. vel 20. annorum, in quo nulla considerari posset circumventio, restitutionem Curia adversus beneficij renunciationem sollet denegare. Verum si agatur de resignatione facta ad utilitatem magistri, præceptoris, vel alterius super resignante habentis auctoritatem, tunc non solum restitutio conceditur, sed etiam tales resignationes districte prohibentur. Idem fuit decusum apud Papon. lib. 16. tit. 3. arrest. 3. ubi dicitur ex sola ætate non concedi restitutionem, nisi alia concurrant: & lib. 3. tit. 11. arrest. 1. & ibi addent. Ricc. collectan. 2977.
- 17 Et hoc casu, quando adest resignatio per minorem inconsultè facta in favorem, seu ad utilitatem persone, sub cujus gubernatione existit, potest ab eo intentari remedium reintegranda, ut reponatur ad pristinam beneficij resignati possessionem. Charond. lib. 1. respons. 46. quem sequitur Ricc. dicti collect. 2977.
- 18 Itaur parum sit curandum de opinione Crayetta consil. 90. num. 4. & aliorum qui minori denegandam in integrum restitutionem hoc casu existimant: cum adversus eos sit magis communis sententia, & Rotæ Romanæ, ac plurium supremorum tribunalium superiùs notata decreta.
- 19 Addebatur & hoc casu minis difficultatis adesse in concedenda restitutione minori resignanti: cum in provisionibus per resignatium obtentis, data fuisset commissio Archiepiscopo ordinario, seu ejus Officiali de mittendo in possessionem resignatium, si ipsi consisteret dictum Andream habere aliundam, unde commodè vivere possit. Quæ verba sunt conditionalia, ita ut non verificata conditione, dictus Archiepiscopus non potuerit in possessionem resignatium inducere.
- 20 Et quamvis Archiepiscopus non teneretur processuras judiciales desuper facere: quia in commissione adjecta fuerant illa verba, super quo conscientiam vestram oneramus, quo casu sufficiunt extrajudiciales informationes, ut notat Gare. de benefic. part. 6. cap. 2. n. 247. Tamen contrarium per evidentiam probari poterit, ostendendo notoriè resignantem nihil habere, unde commodè vivere possit, non obstante decreto per Archiepiscopum facto: ut probatur per text. in cap. fin. de etat. & qualir. ordinan. in illis verbis, & per evidentiam facti.
- 21 Præmissis accedebat, quod mandatum ad resignandum in Legatione factum fuerat in favorem, cum clausula, & non alias, aliter, nec alio modo, quæ resignandi forma coram summo Pontifice admittitur; sed coram Legato non recipitur apud Gallos: imò nulla est tali casu resignatio. Ratio est, quia si Legatus talem resignationem sub conditione factam admittit, pactionem illicitam approbare censetur: si verò prædicta mandati ad resignandum forma

Tom. I. Pars I.

providet, collatio facta reperitur sub falso vacandi modo: ut bene arguit addit. ad Louet littera C. num. 40. in gloss. A. Et ex his dictus resignans per Curiam Parlamenti fuit restitutus, & ad suum beneficium reintegratus.

CAPUT LI.

De quadruplici personarum differentia apud Religiosos Societatis IESU, inter quos illi qui Scholastici nuncupantur, post emissâ simplicia vota biennij, quavis verè Religiosi sint, & votum paupertatis emisierint; possunt tamen bona, beneficia, & pensiones Ecclesiasticas retinere, & de bonis suis disponere; limitatè tamen ad voluntatem, seu licentiam Superiorum. Et quid observetur hodie in Gallia. Quid ante Henrici IV. constitutionem. Quid denique statuendum sit quoad bona per eos in Principatu Auriacensi possessa, tam de jure communi, quàm ex Serenissimi Principis constitutionibus.

SUMMARIUM.

- 1 Patres Societatis IESU, post emissâ vota simplicia, sunt verè religiosi.
- 2 Religiosi non habent velle, nec nolle, & de bonis suis disponere non possunt.
- 3 Quatuor personarum genera in Societate IESU considerari possunt.
- 4 Iesuita post vota solemnia sunt incapaces bonorum, & successionis, saltem ad effectum illa retinendi.
- 5 Coadjuutores formati qui sint in Societate IESU.
- 6 Scholastici qui nominantur inter religiosos dicta Societatis.
- 7 Religiosi Societatis prædictæ, post emissâ simplicia vota biennij, possunt bona sua retinere, ut facillius, si casus occurrat, dimitti possint.
- 8 In Gallia post editum Henrici IV. Iesuita post emissâ vota biennij sunt bonorum incapaces.
- 9 Ante Henrici IV. constitutionem, Iesuita post vota simplicia emissâ, erant capaces bonorum.
- 10 Domini præcipuus effectus est, ut quis de bonis suis ad libitum disponat.
- 11 Arguere non licet ab aliis religiosis ad Iesuitas: quia hi propriis & peculiaribus vivunt regulis.
- 12 Iesuita etiam post emissâ tria vota simplicia, remanent adhuc in probatione.
- 13 Paupertatis voto non repugnat, quod vivens bonorum suorum possessionem retineat, restrictam tamen ad superioris voluntatem.
- 14 Quomodo intelligendum sit quod dicitur, Papam non posse dispensare ut monachus proprium habeat.
- 15 Religiosi Societatis nondum solemniter professi, quomodo differant, quoad bonorum retentionem a monachis.
- 16 Qui dominium habet sine administratione, non prohibetur de re sua disponere, intervenientibus solemnitatibus requisitis.
- 17 In statu Auriacensi religiosi non succedunt, nisi specie

specialiter & expresse ipsi relinquatur, facta mentione incapacitatis ipsorum.

- 18 De iure communi religiosi testari, & de bonis suis disponere non possunt.
- 19 Explicatur constitutio Serenissimi Principis Auriacae, sub titulo Quartae Trebellianicae.
- 20 Verba statuti vel constitutionis, quantum fieri potest, interpretationem accipere debent à jure communi.
- 21 Authent. Ingressi, Cod. de sacrosanct. Eccles. debet intelligi de illis qui effectualiter professionem emiserunt.
- 22 Religiosi per ingressum & professionem bona sua & seipsum Deo offerunt.
- 23 Iesuita emittendo vota simplicia, reservant sibi dominium bonorum, juxta constitutiones Societatis.
- 24 Emissio votorum biennij in dicta Societate, non facit professos, cum in illa viventes promittant se professuros quando placuerit Superioribus.
- 25 Iesuitae semper expelli possunt non obstantibus votis simplicibus, etiam sine culpa sua, sed non sine causa.
- 26 Votum non debet operari contra intentionem votantis.
- 27 Votum est lex ex sola votantis intentione confurgens.
- 28 Tempore Apostolorum, & multò post, religiosi simplicibus votis contenti erant.
- 29 Religiosi Societatis IESU similes sunt religiosi antiquis, & primi temporis Ecclesiae.
- 30 Primis Ecclesiae temporibus religiosi votantes paupertatem, bonorum suorum dominium retinebant, & de iis disponere poterant.
- 31 Reservatio dominij regulata ad voluntatem superioris, etiam in solemnij professione religionis, valida est.

Dum de validitate donationis universalis inter vivos factae per quendam religiosum Societatis IESU disputabatur, eo quod post emissà vota simplicia in dicta Societate, elapso novitiatus biennio, nondum tamen secuta solemnij professione, facta fuisset pro validitate donationis post longam disputationem iudicatum fuit, quæstione in duo capita distincta. Quorum alterum donationis illius validitatem aut invaliditatem respiciebat, juxta juris communis dispositionem: alterum verò referebatur ad specialem Principatus Auriacensis constitutionem, sub titulo de la Quarte Trebellianique, artic. 15. qua monasteriis & religiosi successio tacita prohibetur; nisi expresse, & facta mentione incapacitatis ipsorum, vocati sint.

- 1 In primo capite, res dubia primo intuitu videbatur: quia nemo negat, quin Patres dictæ Societatis ante solemnem professionem, emissis tamen votis simplicibus, sint verè religiosi, ut determinavit Gregor. XIII. duplici constitutione edita anno 1582. & 1584. quod Doctores omnes unanimi consensu fatentur. Si verè sunt religiosi: non habent velle, nec nolle, nec de bonis sibi obventis testari, vel disponere possunt. Authent. ingressi, Cod. de sacrosanct. Eccles. can. quia ingredientibus, 19. quæst. 3. Michaël Grass. §. testamentum, quæst. 34. numero 1. Tamburin. de iure Abbat. tom. 2. disp. 22. quæst. 18. numero 1. & seq.

3 Pro resolutione hujus difficultatis supponendum est in hac clarissima Societate, quatuor personarum conditiones considerari posse. Primum enim, quidam sunt novitij, qui nondum aliquod voti genus emi-

serunt: & de his non est quæstio nostra; cum indubitatum sit, illos de bonis suis ad libitum disponere posse: & si non disposuerint, ipsi intra annum novitiatus decedentibus, bona illorum ad successores ab intestato devenire debere: ut notatur in cap. fin. de success. ab intestat.

Secundum genus est eorum, qui vota emisserunt, quæ solemnia nuncupantur, ad differentiam simplicium, quæque juxta formas in dicta Societate præscriptas fieri solent: & de his similiter non agimus, quia isti sunt incapaces bonorum, & successiones, saltem ad effectum bona retinendi: Burat. decis. 245. Gabriel. consil. 28. lib. 1. nam quoad effectum bona vendendi, & illorum pretium in usus necessarios convertendi, non obstante professione, capaces sunt: ut notavit Marta. consil. 11. num. 41.

Tertium genus est Coadjutorum formatorum sive spiritualium, qui desumuntur ex religiosis quatuor generis, sive etiam coadjutorum temporalium, qui licet solemnia vota non emittant; non tamen ex constitutione capaces sunt dominij, nec condere possunt testamenta, nec hereditates adipisci quandoque sunt intra Societatem; nam ab ea expelli possunt: & quotidie (gravioribus ex causis) expelluntur: & de his similiter modò non agimus; cum religiosus de quo agitur, tempore donationis, intra quatuordecim dies Societatis statum constitutus esset.

Quartum itaque genus est eorum quos scholasticos vocant, qui votum quidem castitatis, paupertatis & obedientiae emisserunt, simplex tamen: & inter hos aliqui futuri sunt sacerdotes, & alij in statu laicali remansuri, cum titulo coadjutorum temporalium: & isti remanent perpetuo obligati Societati, sed Superior Generalis potest eos semper dimittere cum causa, absque illorum culpa, non obstantibus dictis votis, juxta statuta dictæ religionis, & constitutiones à sede Apostolica confirmatas: & isti possunt de bonis suis cum autoritate Superiorum disponere, & bona temporalia possidere. Nam ut Societas majorem habere libertatem illos, si opus esset, dimittendi, simpliciter provisum fuit eos posse possidere bona sua, ne si postea dimitterentur, omnibus suis bonis spoliati, in dedecus ordinis clericalis mendicare cogerentur: ut expresse disponitur in constitutione prædictæ Gregor. XIII. quæ incipit, Ascendente Domino 8. Kalend. Jun. 1584. & omnes DD. unanimi consensu testantur, Anton. Ricciol. de jur. person. extr. tom. 1. Eccles. existens. lib. 8. cap. 9. num. 2. Garc. de jure part. 7. cap. 10. numero 62. Barboz. de jur. Eccles. cap. 41. num. 191. & 192. & ita determinavit Rota coram Andrea decis. 78. num. 8. & seq. quæ est repetita decis. 246. part. 4. recent. num. 4. ubi etiam num. 8. ita testatur hanc esse communem & universalem observantiam inconcussè practicatam; ut illi qui finito novitiatus anno vota simplicia emisserunt, jus & dominium bonorum suorum retineant. Quæ omnia nuper Perillustri & Excellentissimi fratris meus dilectissimus Dominus Joannes Bapt. de Tonduti, Dominus loci de Blouvac, juris Pontificiæ Professor & Regens ordinarius, eruditissimè in suo testamentorum materiam tractans, publicè prælectionibus explicabat.

Et quamvis in Gallia post constitutionem Henrici IV. anno 1603. editam, & anno 1604. mensis Januarii verificatam; non solum professi, sed etiam qui vota simplicia emisserunt, sint successores incapaces, ut habetur in addit. ad Louet. lib. 1. C. num. 8. versic. pour ce qui est des Iesuites, fol. 1. hi 75. colum. 1.

- 9 Tamen ante edictum illud saepe iudicatum fuit, tales religiosos, nondum emissi solenni professione, dominij, successionum & bonorum esse capaces: teste Chopino lib. 2. monastic. tit. 3. num. 9. fol. mihi 316. ubi duo arresta refert: alterum 4. Idus Octobris anni 1518. alterum 10. Kalend. Januarij 1592. in Curia camerae inquestarum prolata. Chenu apud Papon lib. 21. tit. 8. arrest. 9.
- 10 Unde sequitur dictos religiosos votis simplicibus religioni obstrictos, de bonis illis disponere posse, maxime in vita; cum praecipuus dominij effectus sit, ut quis de re sua ad libitum disponere queat, quod probatur per text. in d. authent. ingressi, Cod. de sacrosanct. Eccles. ubi assertur ratio propter quam religiosi de rebus suis disponere non possunt: quia videlicet non sunt bonorum domini, ut pater in illis verbis, *utpote nec domini rerum*. Ergo supposita dominij retentione, cessat ratio finalis propter quam sic depositum fuit in illa Authentica; & per consequens qui dominium retinent, de bonis suis disponere possunt, non obstante professione. Quod probatur à simili: nam religiosi de fructibus beneficiorum regularium eodem modo disponere possunt, quo ceteri de beneficiorum suorum secularium fructibus disponunt. Rota decis. 772. num. 4. part. 1. divers. ubi alij citantur.
- 11 Et ex praedictis non erit difficilis responsio ad argumentum superius oppositum: quia non est par ratio religiosorum Societatis JESU, & aliorum, cum illi propriis regulis & constitutionibus ab aliis plane diversis utantur; ita ut ab his ad illos, & contra, arguere non liceat, ut notavit Burat. decis. 255. num. 5. Andr. d. decis. 78. num. 79. Menoch. consil. 1014. sub num. 14. Et propterea quamvis alij religiosi, post emissam vota regularia, efficiantur bonorum & successionis in particulari ac dispositionis incapaces: non ex hoc quidquam inferri potest adversus dictos Patres, qui non obstantibus tribus votis sine solemnitate factis, remanent adhuc veluti in probatione, ut ex eorum constitutionibus bene comprobatur Rota apud Andr. decis. 78. num. 17.
- 12 Sed nec paupertatis voto successio, aut dispositio ista repugnat: cum hac de bonis disponendi facultas non simplex sit, & libera; sed ad superioris voluntatem restricta, & limitata. Abbas in cap. 2. n. 4. in 3. morab. de stat. monachor. Rot. d. decis. 772. n. 1. part. 1. divers. & decis. 216. n. 12. & 13. part. 2. divers. ubi dicitur hoc locum habere non solum ad effectum retinendi, sed etiam ad effectum alienandi, donandi, & disponendi cum permissione superiorum.
- 13 Eadem ratione, & multo fortius dicendum est, non fieri praepjudicium voto paupertatis, si religiosus propria bona retineat de voluntate Papae: ideo dum dicitur in cap. quoad monasterium, de stat. regular. quod Papa non potest disponere ut monachus proprium habeat, utpote quod hoc sit voto paupertatis contrarium, & cum eo incompatible: intelligendum est de monachis, & aliis religiosis qui voto paupertatis generaliter, & indefinite in religione fecerunt. Aliud statuendum est quoad illos, qui votum & paupertatem restringere voluerunt, & referre ad certum paupertatis modum, secundum particularis religionis sanctiones à sede Apostolica approbatas; quibus dominium istud, & dispositio bonorum ad certum tempus, vel sub certis modis & formis limitate conceditur: ut optime explicat Emanuel Roderic. quest. regul. tom. 1. quest. 1. art. 4.
- 14 Praeterea cum tales religiosi nondum solemniter professi, solum retineant dominium, & non usum; nec administrationem sine licentia Superiorum: in

quo differunt ab aliis regularibus, qui usum & administrationem habere possunt; sed non dominium: ut per Emanuel. Roderic. loc. citat. Mirand. in manual. prelator. regul. part. 1. quest. 10. artic. 3. in 2. conclus. in respons. ad 1.

Licet autem dominium habeant religiosi dictae Societatis sine administratione, non propterea infertur eos disponere non posse, Superioris interveniente consensu. Sicut filiusfamilias, cujus bonorum administratio legitima penes patrem est; sed non propterea disponere prohibetur, si patris consensus & autoritas interveniat: l. fin. §. filius ancem, & ibi Gloss. Cod. de bon. qua. liber.

Secundi capitis difficultas petitur ex ordinationibus Serenissimi Principis Auriacensis, sub titulo de la Quarte Trebellianique, artic. 15. cujus haec sunt verba: *Monasteres & religions ne pourront succeder & entrer en succession, representans la personne de leurs religieux ou religieuses pour raison d'eux; quand lesdits religieux ou religieuses seront appelez raisement, & non specialement par la disposition de leurs parens ou autres; s'il n'est qu'expressément lesdits monasteres, ou religions soient appelez, & à eux expressément delaisé, faicte mention expresse de leur qualité, & incapacité.*

Ex quibus verbis colligi videtur, religiosos, seu potius monasterium, ex persona ipsorum esse successionis, & per consequens dispositionis incapaces, ratione bonorum in dicto principatu Auriacensi existentium.

Alia difficultas in hoc secundo capite proponi potest, quod cum Princeps velit in suo principatu, juris communis sanctiones observari; de jure autem juxta d. Authent. ingressi, religiosi testari aut alias de bonis sibi obventis disponere non possunt: & dicti Patres Societatis Jesu sint verè religiosi, ut supra ostensum fuit; sequitur dicendum, quod in dicto Principatu recipi non debet dispositio per eos de bonis facta; idque non obstante quacunque juris Canonici, aut alia Pontificia constitutione.

Sed tamen, non obstantibus istis difficultatibus, si firma remanet conclusio pro validitate dispositionis per dictum religiosum facta. Quod enim ad superius descriptam Principis constitutionem attinet, illa nullo modo ad casum propositum adaptari potest; cum non agatur modò de Monasterij successione ex persona religiosi, in vim tacitae bonorum dedicationis, quae in ipso professionis ingressu fieri solet, ut per Gloss. & omnes DD in d. authent. ingressi, sed de successione ipsius R. Patris, de quo agebatur, & de dispositione per eum facta; siquidem in illa ordinatione nullum adest verbum de successione personarum, sed ibi tantum fit sermo de successione Monasteriorum & religiosorum ordinum, ut patet ex illis verbis: *Monasteres & Religions ne pourront succeder.* Item dum dicitur, *representans la personne de leurs religieux*: nos autem fatemur Collegia dictae Societatis, necnon Domos professas, ipsasque etiam probationis Domos à tacita illa successione vigore Principalis illius ordinationis excludi; necnon à tacita bonorum religiosorum dedicatione. Quod etiam cavetur praedicta Gregorij XIII. constitutione, quae incipit, *Ascendente Domino*. Qua de causa ex illa Principis Auriacensis lege, nihil ad casum nostrum inferri potest; in quo de Monasterij ipsius successione non agitur, sed de religiosi capacitate quoad bonorum intencionem, & dispositionem, qui casus non est in illa lege comprehensus: unde quod constitutio non dicit, nec nos dicere debemus, *si verò negotium, §. de viro, ff. solut. matrim.*

20 Præterea verba cuiuscunque statuti vel constitutionis, quantum fieri potest, interpretationem accipere debent à dispositione juris communis: per text. notab. in cap. cum dilectus, §. quia nobis, de consuet. ubi Panormit. numero 2. Sed de jure communi, religiosi dictæ Societatis ante votorum solemnium præstationem de bonis suis disponere possunt; attento quod votum paupertatis per illos sub tali reservatione emittitur, ut superius ostensum fuit; & mox probabitur in responsione ad secundum dubium. Igitur dicta Principis ordinatio trahi non debet ad calum dispositionis per voventem reservatæ, de quo non loquitur, sed juxta juris communis terminos intelligenda est.

Deveniendo igitur ad secundam difficultatem: Dixi ex juris communis dispositione, religiosi dictæ Societatis competere facultatem disponendi de bonis suis cum licentia & consensu suorum Superiorum. † Quia d. authent. Ingressi, intelligenda est de

21 his qui verè professionem emiserunt; & locum habet professione effectualiter subsequita: quia ante professionem quis non dicitur ingressus, nec bona illius ante monasterio acquiruntur, quam professio

22 facta fuerit expressè, vel tacitè. † Siquidem per talem ingressum, religiosi se & sua dedicant Deo, ut dicit Glof. 1. Bart. Bald. Salicet. Castrenf. & alij passim. in d. authent. ingressi, Cod. de Sacrosanct. Ec-

23 clef. Riminald. jun. consil. 477. num. 9. 10. & 11. † Atqui religiosi dictæ Societatis, dum emittunt tria vota simplicia, non solum bona sua Deo non dedicant expressè, nec tacitè; sed potius eorum dominium sibi expressè reservant: cum vota illa emittant juxta constitutiones dictæ Societatis, & Bullas summorum Pontificum, per quas dominium bonorum illis expressè reservatur; ut adveniente casu expul-

24 † Imò quod plus est, tempore novitatus elapso, non profitentur expressè, nec tacitè; sed dumtaxat se professionem facturos promittunt, dum & quando ita Superioribus placuerit; & sic nec sunt verè novitij, nec verè professi; sed quidpiam medium inter novitios & professos: quod medium inter utrumque in illis religiosi ordinibus non potest dari. Imò in dicta Societate, religiosi trium votorum simplicium, videntur quadam ratione magis accedere ad novitios, quam ad professos, cum sint adhuc in statu

25 probationis: † & semper cum causa, etiam sine culpa sua expelli possint; prout etiam consideravit Rota dicta decis. 246. num. 7. part. 4. recent. Cum ergo non sint professi, sed tantum promiserint profiteri: concludendum est etiam inspecta juris communis dispositione, dictæ Societatis religiosos ante solemnem professionem, successionis esse capaces; & bona sua donare, ac de illis cum licentia suorum Superiorum disponere posse. Omnia tamen remittendo ad constitutiones dictæ Societatis.

26 Nec facit ad propositum quod obiici posset: si hoc admitteremus, sequi quod votum contra voventis intentionem operaretur: cum tamen juxta illam debeat regulari, tam quoad substantiam, quam quoad circumstantias. Hoc enim fatemur; sed retorquendo argumentum dicimus, legem non aliter obligare, quam legislator obligare intendit, utpote quæ ex

27 sola legislatoris voluntate obligandi jus habeat. † Votum autem est lex à sola voventis voluntate dimanans, & ex illius intentione consurgens. Quare dum de voventis intentione apparet, quod paupertatis votum ad regulas & constitutiones illius Societatis regulare voluerit, absolum esset dicere, ipsum ad majora & graviora onera teneri, quam illius reli-

gionis (quam respexit) ordinationibus caveatur, & illum contra propriam intentionem obligari: ita Sanch. in præcep. decalog. lib. 4. cap. 11. num. 2.

In hac autem voti forma nulla adest paupertatis institutio contraria circumstantia. † Non enim semper 28 per religiosi votis solemnibus constituntur; quin potius notissimum est, tempore Apostolorum, & multò post, nempe primo, secundo, tertio, vel quarto ab Apostolis sæculo, religiosos simplicibus votis fuisse contentos; & votorum solemnitatem Ecclesie constitutionibus fuisse adiumentam: ut adverit Basil. Pontius in tract. de matrimonio, lib. 7. cap. 12. † 29 Ubi propterea ignorantia arguit eos, qui religiosos dictæ Societatis verè religiosos esse negant; cum sint antiqui illius temporis religiosi non absimiles. † Qui quidem antiqui religiosi, licet paupertatis voto se se adstringerent; bonorum tamen suorum dominium retinebant; & de illis disponere poterant: ut idem author fuse comprobat lib. 7. cap. 13. per tot. Eadem ergo ratione subsistit dominij reservatio in simplicibus prædictæ Societatis votis, facta ad instar antiquæ illius religiosorum vivendi normæ, præsertim cum & generalis consuetudo, & Rota Romanæ authoritas, & supremorum Gallie tribunalium decreta ante præfatam Henrici IV. constitutionem edita, ita sapienter declaraverint; & dispositiones similes, uti bonas & validas admiserint. † 30 Et cum reservatio non sit liberæ disponendi facultatis; sed regulata & limitata sub potestate & authoritate Superioris: quo casu non solum in simplici voto paupertatis, sed etiam in solemnij professione, reservatio illa subsisteret: atque ita per Sacram Cardinalium Congregationem declaratum refert Tamburin. de jur. Abb. tom. 3. dispens. numero 14. & 15. Quod tamen quomodo intelligendum sit, cum excedat terminos propositæ questionis, videatur Sanch. in præcep. decalog. lib. 4. cap. 4. num. 91. Barbos. de jur. Eccles. lib. 1. cap. 42. numero 150. & seq. cum aliis per eos citatis.

Et ex his judicatum fuit, donationem de qua agebatur, esse validam, per supremum Austriacum Senatum anno 1644.

CAPUT LII.

Utrum non obstante consuetudine immemoriali cuiusdam insignis Ecclesie, quod Canonici assistere dumtaxat certis horis teneantur, veluti horis matutinis & vespertinis magni officij, & Missæ; Episcopus cogere illos possit ad assistendum omnibus officiis, tam majoribus, quam minoribus, & horis canonicalibus.

SUMMARIUM.

- 1 Consuetudo est valida, ut Canonici qui tantum horis choro interfuerint, integras distributiones lucrentur.
- 2 Concilium Tridentinum mandat tertiam partem fructuum converti in distributiones quotidianas, quando nulle sunt, vel nimis tenues.
- 3 Episcopi deputantur à Concilio ad applicandum fructum in distributiones quotidianas.
- 4 Concilio Tridentini duæ sanctiones in hoc capite distributionum quotidianarum explicantur. §. Cap.